

Het boek heeft inderdaad vele goede afbeeldingen. Echter zouden naar mijn meening van de tweehonderd afbeeldingen in het „Kapitel Milz”, dat hierboven uitdrukkelijk is genoemd, zonder eenig bezwaar minstens een derde deel kunnen vervallen, hetzij omdat de afbeeldingen niet goed genoeg, hetzij omdat zij overbodig zijn. Als enkele voorbeelden wil ik noemen, dat er vijf afbeeldingen zijn van groeven in de milt, elf afbeeldingen van miltverwonding; redactie en uitgever zijn met deze overdadige verluchting niet op den goeden weg.

[W. M. DE VRIES.

Die Pharmazeutischen Grundlagen der Arzneiverordnungslehre, Kurzes Lehr- und Nachschlagebuch für Aerzte über die gebräuchlichsten Arzneiformen und Arzneimittel von G. E. DANN, Apotheker (Deutsch von L. Gentz); STEINKOPF, Dresden, 1927. 312 bldz. Ing. R. M. 15.—, geb. R. M. 16.50.

Het feit, dat men in een land met een eigen boekenproductie als Duitsland er heil in heeft gezien dit oorspronkelijk Zweedsch werk (2de druk) in het Duitsch te vertalen is een der beste aanbevelingen. Ik wilde, dat ieder toekomstig Nederlandsch arts verplicht werd er ijverig in te studeeren. Het zou hem persoonlijk, zoowel als den artsenstand, ten goede komen.

De medicus heeft het zich zelf voor een groot deel te wijten, dat er velen dokteren, zonder hem te raadplegen. Hij heeft de zieken te veel aan spécialité's gewend. En daarmee denkt de patiënt — vaak tot eigen schade — bij zich zelf, vrienden en verwanten verder te mogen experimenteeren. Bovendien sluiten spécialité's een toediening van geneesmiddelen en geneesmiddelenvormen, die zich aanpassen bij den patiënt, ten eenenmale uit. (Laten vele artsen gerust bekennen, dat zij vaak niet eens de bestanddeelen der mooie spécialité's kennen!). Toch behoorde de arts die kunst machtig te zijn. Daarvoor is noodig: kennis van de remedia cardinales, zoowel als van de remedia adjuvantia en corrigenda. Daarin te bekwamen, daarin den practiseerenden arts van voorlichting te dienen is het doel van dit boek. Het beschrijft alle gebruikelijke vormen van geneesmiddelen, het geeft vele rationeele recepten, w.o. ook z.g.n. „Sparvorschriften” voor ziekenfondsen. Moge dit nuttige boek er toe bijdragen den spécialité-plaag te bestrijden.

D. H. WESTER.

M. KIRCHNER und O. NORDMANN, *Die Chirurgie*, URBAN und SCHWARZENBERG. 1927. Lieferung 16, Bnd. V, prijs 24 mark.

In het eerste gedeelte van deze aflevering wordt door KLEIN-SCHMIDT en HOHLBAUM de darmchirurgie besproken.

Aan de specieele chirurgie gaat een bespreking van de anatomie, physiologie, algemeene diagnostiek en algemeene chirurgische behandeling van de darmziekten en -afwijkingen vooraf.

Het hoofdstuk gewijd aan het ontstaan en de localisatie van de pijn is wel zeer stiefmoederlijk bedeed, echter wordt later bij de darmafsluiting dit symptoom nog even aangeroerd. Bij de bespreking der buikincisies valt hun groote voorliefde voor de overlangsche sneden op, terwijl zij de in-alle-opzichten-betere dwarsincisies nauwelijks vermelden. In het hoofdstuk over de darmoperaties, wordt aan de darmnaadtechniek weinig aandacht besteed. Over de gesloten of z.g. aseptische naadmethode wordt niet eens gesproken, terwijl deze, althans voor den dikken darm, zoo voortreffelijk blijkt te zijn.

Uitstekend verzorgd is het hoofdstuk over de darmdivertikels, waarin vooral het MECKEL'S divertikel bevoorrecht blijkt te zijn. Bij de bespreking van de verwikkelingen, die van dit aanhangsel afhankelijk kunnen zijn, mis ik de darmbloeding, die immers uit een ulcus pepticum van het divertikel plaats kan vinden. Ook de ziekte van HIRSCHSPRUNG wordt uitvoerig besproken; het doet ons goed, dat daarin ook de Hollandsche publicaties over dit onderwerp verwerkt zijn. Na een bespreking van de verschillende ontstekingen en tumoren van den darm, volgt een uitstekende beschrijving van de darmafsluiting, welke inderdaad in alle opzichten goed verzorgd genoemd mag worden.

In het tweede gedeelte van deze aflevering bespreekt PAYR de enteroptosis.

Op een uitvoerige uiteenzetting over de pathogenese en kliniek van dit symptomen-complex volgt een opsomming van alle mogelijke en onmogelijke chirurgische methoden, die aangeprezen worden, om de laaghangende ingewanden weer op te halen. Na het lezen van dit hoofdstuk komt men nog meer tot de slotsom, dat wij, althans door een chirurgische behandeling, deze patiënten niet van hun klachten kunnen afhelfen.

J. G. KOPP.

O. OLSEN, *Bakteriologisches Taschenbuch*, uitg. CURT KABITSCH, Leipzig. 28ste druk. 1927. 166 bldz. Prijs 3.30 mark.

Het bekende *Bakteriologisches Taschenbuch* van ABEL verschijnt thans in den 28sten druk onder den naam van OLSEN alleen, die ook reeds de vorige twee uitgaven heeft bewerkt. Dat zoo spoedig weer een nieuwe druk noodig bleek, bewijst, dat dit boekje in een behoefte voorziet. In dezen nieuwen druk zijn weinig veranderingen aangebracht. Het bevat zeer veel, meerendeels zeer nauwkeurige opgaven in een klein bestek. Het zal vooral den beginneling van veel nut kunnen zijn.

A. CHARLOTTE RUYS.
